

Juvan kunta

YHTEISTOIMINTANEUVOTTELUJEN TOIMENPITEET

YT-neuvottelu 8.4.2020

Yhteistoimintamenettelyn perusteet

Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (449/2007) säädetyn lain (YTLaki)

4 §

1 momentin mukaan työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:

- 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien välisessä yhteistyössä;
- 2) palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla olennaisia henkilöstövaikutuksia, kuten ulkopuolisen työvoiman käyttöä tai liikkeen luovutusta;
- 3) henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia; sekä
- 4) taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

YT-lain 5 §:n 1 momentin mukaan ennen kuin työnantaja ratkaisee 4 §:ssä tai 4a §:ssä tarkoitetun asian, hänen on neuvoteltava yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi valmisteilla olevan toimenpiteen perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehtoista ainakin niiden työntekijöiden kanssa, joita asia koskee. Neuvottelut on aloitettava niin ajoissa kuin mahdollista.

YT-lain 6 §:n 1 momentin mukaan ennen yhteistoimintamenettelyn aloittamista työnantajan tulee antaa asianomaisille työntekijöille sekä heidän edustajilleen yhteistoimintamenettelyssä käsiteltävän asian käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot siten, että he voivat riittävästi perehtyä ja valmistautua käsiteltävään asiaan.

Juvan kunnanhallitus on päättänyt 23.3.2020 § 64 käynnistää tuotannollisin perustein työantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta annetun lain (449/2007) mukaiset, koko kunnan henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Neuvotteluissa käsitellään em. lain 4 § 1 momentin kohdan 4 mukaisia asioita. Neuvotteluilla tavoitellaan niiden työntekijöiden/viranhaltijoiden lomauttamista osa- tai kokoaikaisesti, joiden työ on tilapäisesti vähentynyt koronavirusepidemian takia.

Neuvotteluissa noudatettavat periaatteet

Yhteistoimintaneuvotteluissa toteutetaan YT-laissa edellytetyt menettelytavat. Yhteistoimintaneuvotteluissa käsitellään henkilöstövähennysten ja mahdollisten lomautusten kohdentumista sekä vaihtoehtoja työvoiman vähentämisen kohteena olevan henkilöstöpiirin rajoittamiseksi ja toimenpiteitä, jolla vähennetään henkilöstölle aiheutuvia seurauksia. Neuvottelun kohteena ovat kaikki henkilöstön vähentämistoimia koskevat ja supistavat vaihtoehdot kuitenkin siten, että lomautukset ovat viimeiset vaihtoehdot.

Neuvotteluissa työntekijäjärjestöjä ovat edustaneet pääluottamusmies Lasse Kontra, pääluottamusmies Sirpa Laukkanen ja pääluottamusmies Sanna Tarkiainen. Työnantajan edustajina ovat olleet kunnanhallituksen 23.3.2020 § 64 päätöksellä puheenjohtajana hallintojohtaja Antti Kinnunen ja sihteerinä sivistysjohtaja Anne Haakana.

Kunnanhallitus on 30.3.2020 § 72 hyväksynyt lomauttamisen periaatteina seuraavat vaihtoehdot, joita tutkitaan lomauttamisen vaihtoehtoina palvelutuotannon sopeuttamiseksi koronaviruksen aiheuttamiin muutoksiin:

1. vuosilomien hyödyntäminen
2. mahdollinen työskentely Essotessa kriisin aikana
3. paikallinen sopimus lomarahojen vaihtamisesta vapaaksi
4. vapaaehtoiset palkattomat työ-/virkavapaat
5. osa-aikaistaminen määräaikaisesti
6. muut prosessin aikana esille tulevat keinot

Vaikutukset ja toimenpiteet

Koronavirusepidemiasta johtuvat poikkeusolot ovat vaikuttaneet merkittäväällä tavalla Juvan kunnan palvelutuotantoon. Poikkeusolot ovat tällä erää voimassa 13.4.2020 saakka. Koulujen ja varhaiskasvatuksen poikkeukselliset järjestelyt jatkuvat tämän hetkisen tiedon mukaan 13.5.2020 saakka. Osa toiminnoista jatkuu pääosin entisenlaisena ja osa mukautettuna. Valtiovallan linjausten johdosta jotkut toiminnot on jouduttu kokonaan sulkemaan.

Valtioneuvosto on linjannut 16.3.2020 ja Aluehallintovirasto on 17.3.2020 ja 23.3.2020 päättänyt sulkea liikuntatilat, työelämäpalvelut, peruskoulut, lukion tilat sekä nuorisotilat. 0–3 –luokkalaisille järjestetään tarvitseville lähiopetusta Kirkonkylän koulussa. Yli 10 hengen yleisötilaisuudet on kielletty. Varhaiskasvatuksessa suositellaan, että lapset hoidetaan kotona mahdollisuuksien mukaan.

Kunta on linjausten mukaisesti tehnyt seuraavia toimenpiteitä:

- Koulujen lähiopetus on keskeytetty. Lähiopetusta tarjotaan koulussa järjestettävässä esiopetuksessa sekä 1–3. luokille. Muu opetus annetaan etäopetuksena. Lähiopetuksessa on noin 16 oppilasta Kirkonkylän koulussa.
- Vesiliikuntakeskus Sampola on suljettu 17.3.2020 alkaen toistaiseksi. Sulkeminen koskee kaikkia toimintoja eli uimahallia, kuntosalia ja nuorisotiloja. Liikuntasalit kouluilla ja Ammattikoululla sekä Kaarihalli on suljettu.
- Toimintatalon toiminta on keskeytetty ruokajakelua lukuun ottamatta.
- Kaikki kunnan järjestämät tilaisuudet on peruttu.
- Kunnanviraston toimitilat on suljettu ulkopuolisilta eteisaulaa lukuun ottamatta.
- Etätyöhön on määrätty kaikki ne kunnan työntekijät, joiden työtehtävät ja tekniset yhteydet sen mahdollistavat.

Kunnan eri toimintojen supistuessa myös tarvittavan henkilöstön määrä laskee tai ainakin työtehtäviin tulee muutoksia. Kaikki vastuualueet ovat joutuneet mukauttamaan toimintaansa poikkeusolojen vuoksi.

Lähtökohtana on, että työnantaja määrää työnjohto-oikeuden nojalla mitä, missä, milloin ja miten työ tehdään. KVTES I luvun 10 § mukaan työntekijä voidaan siirtää enintään kahdeksaksi viikoksi kerrallaan muihinkin tehtäviin, joihin hän soveltuu. Työsopimuksesta olennaisesti poikkeaviin tehtäviin siirtäminen voidaan tehdä vain sopimalla asiasta työntekijän kanssa tai jos työnantajalla on irtisanomisperuste.

Kunnallisen viranhaltijalain 23 § perusteella työnantajalla on oikeus muuttaa viranhaltijoiden virantoimitusvelvollisuutta laajemmin kuin työnjohto-oikeuden perusteella. Viranhaltijalle on varattava oikeus kuulemiseen, mutta poikkeusoloissa kuuleminen voidaan suorittaa myös suullisesti ilman ilmoitusaikoja.

Työsopimuslain 12 luvun 2 § perusteella annettiin ilmoitus palkanmaksun lakkaamisesta kahdelle uinninvalvojille, koska uimahalli on suljettu eikä heille ole voitu osoittaa muuta työtä kunnassa.

Juvan kunta noudattaa linjauksissaan Kunnallisen työmarkkinalaitoksen poikkeusolojen johdosta antamia ohjeita. Kunnallinen työmarkkinalaitos on katsonut, että koronavirusepidemian vuoksi toteutetut, valtiovallan linjaamat toimet, on tulkittava työsopimuslain 2 luvun 12 §:ssä tarkoitetuksi työnantajasta riippumattomaksi työnteon esteeksi. Tällaisessa tilanteessa työntekijällä on oikeus saada palkkansa enintään 14 päivältä. Tämän lainkohdan soveltaminen ei edellytä varsinaisia yhteistoimintaneuvotteluja, mutta asiaa on tarkoituksenmukaisella tavalla käsiteltävä henkilöstön edustajien kanssa yhteistoiminnallisesti.

Koko organisaatiota koskevan äärimmäisen poikkeuksellisen tilanteen vuoksi, on Juvan kunnanhallitus 23.3.2020 päättänyt käynnistää koko organisaatiota koskevat yhteistoimintamenettelyt. Neuvottelut käynnistyivät 25.3.2020.

Uinninvalvojien osalta asiaa on käsitelty yhteistoimintaneuvottelussa ja todettu yksimielisesti, että palkanmaksun keskeytykselle on heidän osaltaan perusteet. Yhteistoimintaneuvottelujen ulkopuolelle rajattiin yksimielisesti OVTES:n alaiset opettajat. Neuvottelujen piiriin kuului 107 henkilöä.

Neuvotteluissa lähdettiin pohtimaan yhdessä henkilöstön edustajien kanssa, mitä vaikutuksia poikkeusoloilla ja tästä aiheutuvilla seurauksilla on, miten ne vaikuttavat kunnan toimintoihin ja henkilöstöön sekä mitä tilanteessa on lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä mahdollista tehdä. Neuvotteluissa on etsitty kunnanhallituksen 30.3.2020 tekemän linjauksen mukaisesti keinoja henkilöstölle aiheutuvien seuraamusten minimoimiseksi. Neuvotteluissa on keskusteltu koko organisaation tilanteesta ja ennakoitu sopeuttamistarpeita sekä näistä mahdollisesti johtuvia henkilöstövaikutuksia. Ennen kaikkea neuvotteluissa on keskitytty akuutteihin, nimenomaan koronavirusepidemiasta johtuviin henkilöstökysymyksiin. Näitä ovat esimerkiksi varhaiskasvatuksen tilanne, jossa lasten määrä on vähentynyt merkittävästi. Myös koulunkäynninohjaajien työtilanne on keskusteluttanut.

Varhaiskasvatuksen 183 lapsesta on hoidossa ollut 20–40 %. Esiopetukseen ja perusopetuksen 1–3 luokkien lähiopetukseen on osallistunut 6–18 oppilasta (538 oppilaasta noin 3 %). Sekä varhaiskasvatus että opetustoimi ovat yhteiskunnan jatkuvuuden kannalta kriittisiä toimintoja.

Toimenpiteet:

1. Korvaavia työtehtäviä ei ole kunnan omassa toiminnassa osoittaa.
2. Mahdollinen työskentely Essotessa kriisin aikana. Myönnetään tarvittaessa palkaton työloma.

3. Oman henkilöstön käyttöä tullaan lisäämään kesän aikana tehtävissä, joihin normaalisti olisi palkattu kesätyöntekijöitä.
4. Hyödynnetään vuosilomia. Lomat vahvistetaan vasta lähellä loman ajankohtaa.
5. Hyödynnetään sopimuksia lomarahen vaihtamisesta vapaiksi ajalla 30.3.–30.6.2020.
6. Hyödynnetään sopimusta palkattomista työ- ja virkavapaista ajalla 30.3.–31.5.2020.
7. Lomautetaan enintään 10 henkilöä kokoaikaisesti enintään kolmeksi viikoksi ja yksi henkilö osa-aikaisesti seitsemäksi viikoksi.

Mahdolliset työantajapoliittiset päätökset tehdään neuvottelujen jälkeen hallintosäännön mukaisilla toimivaltuuksilla.

Päätökset tiedotetaan henkilöstölle 9.4.2020.

Toimenpiteisiin voi tulla muutoksia, mikäli poikkeusolosuhteisiin liittyvät rajoitukset muuttuvat tai henkilöstöä sairastuu merkittävästi koronavirukseen. Mikäli toimintojen järjestäminen edellyttää, lomautus voidaan keskeyttää ja työntekijät voidaan kutsua töihin.